Kuntaliitto
Kommunförbundet

Lausunto

Dnro 808/03/2019

15.11.2019

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Lausuntopyyntönne 8.11.2019

HE 83/2019 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n ja 6 luvun 9 §:n ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia. Työttömyysturvalakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lisäpäivärahaoikeuden alaikärajaa nostetaan vuonna 1961 ja sen jälkeen syntyneillä 61 vuodesta 62 vuoteen. Työttömyysturvan lisäpäivien rahoitusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että työnantajien rahoitusvastuun päättymisikä nousisi lisäpäivien alaikärajan nostoa vastaavasti 63 vuodesta 64 vuoteen. Samalla työttömyysetuuden myöntämisen yläikärajaa ehdotetaan muutettavaksi vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneillä seuraamaan työntekijän eläkelain mukaista alimman vanhuuseläkeiän muutosta.

Ehdotetuilla muutoksella toteutetaan työmarkkinajärjestöjen vuonna 2014 tekemään eläkesopimukseen pohjautuvat työttömyysturvaa koskevat ehdotukset. Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1.1.2020.

Lisäpäiväoikeuteen tai lisäpäiväoikeuden menettämiseen liittyy kiinteästi ikääntyneiden työnhakijoiden etuuksien ja palveluiden erityissäännökset, jotka takaavat heille muista työnhakijoista poikkeavat tavat täyttää työttömyyspäivärahan työssäoloehtoa ja pysyä ansiosidonnaisella päivärahalla. Keskeinen tekijä tässä on julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 11 luvussa säädetty kuntien työllistämisvelvoite, joka koskee työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttäneitä yli 57-vuotiaita työttömiä. Kun lisäpäiväoikeuden ikärajaa korotetaan 61 ikävuodesta 62 ikävuoteen, saattaa muutos tuoda velvoitteen piiriin henkilöitä, jotka vanhoilla säännöksillä olisivat jo päässeet lisäpäiville. Samoin ero työllistämisvelvoitteen alkamisen ja lisäpäiväoikeuden alkamisen välillä kasvaa, joka saattaa johtaa joissain tapauksissa siihen, että entistä useampi henkilö voi tulla useammin kuin kerran velvoitteen piiriin.

Omavastuun päättymisiän nostamisen tavoitteena on säilyttää järjestelmän kannustimet ja rahoitusvastuut ennallaan eläkeiän ja lisäpäivien alaikärajan noustessa. Lisäpäiväoikeuden alaikärajan korottamisen arvioidaan parantavan sen kohteena olevien ikäluokkien työllisyyttä ja sen myötä keskimääräistä tulotasoa ja eläkekertymää. Sen sijaan niillä, jotka päätyvät muutoksen myötä ansiopäivärahan enimmäisajan päättymisen jälkeen työmarkkinatuelle lisäpäivien sijaan, taloudellinen asema heikkenee. Kun vanhuuseläkeikä nousee, lisäpäiväoikeuden lyhennys on entistä merkityksellisempi asia.

Esitetyn muutoksen yhteisvaikutuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida, sillä muutoksesta aiheutuvien kustannusten suuruus riippuu täysin tulevasta työllisyyskehityksestä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Erja Lindberg
kehittämispäällikkö

www.kunnat.net
www.kommunerna.net

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14,00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puh. 09 7711,faksi 09 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14,00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Tfn 09 7711, fax 09 771 2291
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi